

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2002-2003

24 juni 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer Jef Van Looy tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de opruiming en verwerking van mogelijk met vogelpest besmette kippenmest

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een calamiteitenfonds

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de gevolgen voor de Belgische visserij van de radioactieve vervuiling van de Noordzee

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken en het debat inzake GGO's

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de crisis in de sector van de champignonenteelt en de Vlaamse initiatieven terzake

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Dinsdag 24 juni 2003

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De interpellatie wordt gehouden om 14 uur.*

Interpellatie van de heer Jef Van Looy tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de opruiming en verwerking van mogelijk met vogelpest besmette kippenmest

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Looy tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de opruiming en verwerking van mogelijk met vogelpest besmette kippenmest.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, begin juni vroeg ik tijdens de begrotingsbesprekingen aan de minister wat de stand van zaken was bij de opruiming van de kippenmest, zowel in de besmette bedrijven, zoals in Limburg, als in de geruimde bedrijven. Tot mijn verwondering antwoordde de minister toen dat alles opgeruimd was, zowel de besmette kippenmest, als de niet-besmette van de geruimde bedrijven in de driekilometerzone. De besmette of mogelijk besmette mest zou naar Indaver zijn gebracht voor vernietiging, en de overige mest uit de driekilometerzone zou naar composteringsbedrijven zijn gebracht in Oost-Vlaanderen en in Limburg.

Die avond heb ik meteen navraag gedaan in mijn gemeente Hoogstraten in het noorden, waar er een haard was in Meer. De situatie bleek op dat moment nog dramatisch te zijn. Ik heb deze interpellatie diezelfde week ingediend, omdat ik schrok van wat ik hoorde. Op de meeste geruimde bedrijven in de driekilometerzone was de mest nog aanwezig. Hoewel de bedrijven op dat moment al meer dan

zes weken verzegeld waren, zat de mest er nog in, evenals de pluimen en het voeder. Wat er binnen te zien was, was niet fraai. Het materiaal dat er stond, was aan het roesten. Men kon er niet bij, en men mocht zelfs niet opruimen. Van andere bedrijven in de buurt van de haard in Loenhout en Brecht hoorde ik dat er nog 350.000 eieren op vernietiging stonden te wachten. De waarde daarvan is nul.

In de tienkilometerzone werd voor eieren van moederdieren, die moeten dienen voor de broeierij van jonge braadkippen, nog 1,5 frank betaald, terwijl de waarde gewoonlijk 6 frank per ei is. Dat geeft te denken hoe groot het verlies is. Ook vandaag nog – ik heb pas nog navraag gedaan – krijgen geslachte braadkippen in de tienkilometerzone een ronde stempel. Dat betekent dat ze niet geëxporteerd mogen worden. In het binnenland is er echter geen vraag naar. Immers, voor de markt in het noorden en in Limburg bestaat de grens met Nederland niet.

Van verkochte kippen is niet geweten waar ze morgen zullen zijn. Wekelijks zijn er miljoenen kippen nodig, al is er wel wat verschuiving in de vraag naar het soort kippenvlees. Nu bijvoorbeeld is er meer vraag naar kippenbillen en kippenborsten voor op de barbecue. Als het weer wat minder is, is er dan weer vraag naar andere producten. Zo is er nooit op voorhand geweten of de kippen in Nederland of in Vlaanderen terechtkomen. Daardoor raken de kippen met ronde stempel niet verkocht. Ze gaan in het beste geval met verlies de deur uit. Ook vandaag, twee maanden na het einde van de vogelpest, is dat nog steeds zo.

Intussen hebben heel wat pluimveehouders een andere job gezocht. Hun bedrijf is verzegeld, en ze kunnen niets doen, zelfs niet opruimen. Er zijn er veel bij tuinders gaan werken, al is er daar eigenlijk al werk te weinig, maar hun gezinnen moeten ergens van kunnen leven. Er gebeuren dus dramati-

Van Looy

sche dingen, waar u aandacht aan zou moeten besteden.

Begin deze maand leek de vogelpest al lang achter de rug te zijn. Niemand trekt het zich nog aan wat er gebeurt. Uw voorganger, minister Dua, heeft in de commissie al gezegd dat de kippenmest zwaar besmet kon zijn, en dat de besmetting nog lang kon duren. We vragen ons dan ook af, als de kippen die mogelijk besmet waren, zo snel vernietigd moesten worden, hoe het kan dat die heel besmettelijke mest zo lang moet blijven liggen.

Mijnheer de minister, enkele van mijn vragen zullen wellicht reeds achterhaald zijn, maar het is toch goed een overzicht te krijgen van hoe het is gelopen. Hoeveel besmette bedrijven zijn er geruimd, zowel in Antwerpen als in Limburg, waarvan de mest naar Indaver is gegaan? Is Indaver daarmee klaar, en is alles nu weg? Hoeveel zijn er preventief geruimd in de driekilometerzone? Is ook daar alles opgeruimd? Om hoeveel bedrijven gaat het daar?

De leegstand is ten laste van de pluimveehouder zelf. Als er eenmaal geruimd is, is het voor de overheid voorbij. Echter, als het bedrijf verzegeld is, en de mest er zoveel weken later nog steeds ligt, wie is er dan verantwoordelijk? Waarom is de mest niet vroeger weggehaald, als geweten is hoe besmettelijk hij is, zoals minister Dua duidelijk stelde?

Wie betaalt de ophaling en de vernietiging of compostering van de mest? Ik hoor daar wilde verhalen over. Is het nog steeds niet uitgeklaard wie dat zal betalen? Wat kost de vernietiging? Er wordt gezegd dat Indaver erg duur is, maar ook compostering zou duur zijn. Waar gaat de mest na de compostering naartoe? Volstaat compostering om het mogelijk aanwezige vogelpestvirus te vernietigen? Is de temperatuur daar hoog genoeg voor?

Wie vergoedt de gevolgschade die ontstaan is door het laattijdig weghalen van de besmette materialen, zoals mest, stro, pluimen, etensresten, enzovoort? Er kan gevolgschade zijn aan de infrastructuur, die roest door de ammoniak in de mest die er zolang heeft gelegen.

Is het niet logisch dat het gewest de periode van leegstand vergoedt? Het gewest is immers verantwoordelijk voor het weghalen van de mest. Het is best mogelijk dat er heel lang wordt gewacht, terwijl het de boer is die daarvoor opdraait.

Ik heb tot nog toe niet gehoord dat een Vlaamse pluimveehouder verantwoordelijk kan worden gesteld voor de vogelpest. Waarom is er dan maar een vergoeding van 80 percent van de waarde van de dieren? De pluimveehouders zeggen dat wat ze voor de dieren krijgen, amper genoeg is om het voeder dat ze gegeten hebben, te betalen. De winstmarges zijn niet erg groot, en 80 percent van de waarde is eigenlijk al een verlies.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik probeer zo uitgebreid mogelijk op deze vragen te antwoorden, in de hoop dat dat voldoende zal zijn. Vooraf wil ik echter nog eens duidelijk stellen dat alle sanitaire maatregelen tegen de aviaire influenza of vogelpest worden genomen door de federale overheid. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, het FAVV, voert de maatregelen en de controles uit.

De Mestbank heeft dan ook onmiddellijk na de eerste uitbraak van de vogelpest contact genomen met het voedselagentschap om afspraken te maken over het transport van mest in de verschillende gebieden. Er werd afgesproken de opgelegde maatregelen met betrekking tot de mest eveneens via een eerstelijnscommunicatie aan de Mestbank mee te delen. Het voedselagentschap heeft ervoor geopteerd in eerste instantie het pluimvee zelf op te ruimen. Voor dierlijke mest werd in de risicogebieden een standstill ingesteld. De Mestbank heeft zich ertoe geëngageerd om hierop mee controle uit te voeren.

Na de opruiming van de dieren is door het FAVV besloten om over te gaan tot de verwijdering van de pluimveemest van de geruimde bedrijven. De Mestbank werd gecontacteerd om mee een voorstel uit te werken om deze mest zo snel mogelijk en zo efficiënt mogelijk te verwijderen. Voor de harden werd er geopteerd voor een verbranding bij Indaver.

Voor de verwijdering van de pluimveemest van de preventief geruimde bedrijven en van de niet-geruimde bedrijven gelegen in het gebied waar werd geruimd, die geen dieren meer hadden maar wel nog mest, werden verschillende wegen bewandeld naargelang de mestsoort. Voor de droge pluimveemest werd er geopteerd voor een verwerking bij de substraatbereiders gelegen in het toezichtgebied Limburg, namelijk Walkro en De Klein. De verwijdering van de natte en de vast-vochtige pluimveemest was een groter probleem. Aangezien er geen verwerkers voor deze mest in Vlaanderen aanwe-

Sannen

zig zijn, werd er geopteerd voor een voorlopige opslag van de mest in vier daartoe voorziene opslagplaatsen gelegen in het toezichtgebied Limburg. Ik zie op de lijst met de data van de ontruiming dat de natte mest het langst aanwezig is gebleven. De laatste datum voor de natte mest is 12 juni.

Alle maatregelen met betrekking tot de pluimveemest werden door het FAVV opgesteld. De Mestbank heeft weliswaar een adviserende rol in dezen gespeeld.

Voor de verbranding van de mest van de haarden werd er door het FAVV een beroep gedaan op de Mestbank voor de controle ter plaatse en op de OVAM voor de controle bij de verbranding. Zowel bij het laden als bij het lossen waren er controleurs aanwezig. Zowel de Mestbank als de OVAM hebben deze extra taken zeer goed en met zeer veel toewijding uitgevoerd.

Ook voor de controle op de verwijdering van de pluimveemest van de geruimde bedrijven heeft het FAVV een beroep gedaan op de Mestbank. Steekproefsgewijs werd het laden en het lossen gecontroleerd. Gedurende een viertal weken heeft de Mestbank hiervoor constant een tweetal controleurs ingezet.

De Vlaamse administratie heeft zeer loyaal en met grote inzet meegewerkt aan het verwijderen van de mest uit de getroffen bedrijven. Uiteraard is de coördinatie, de opvolging en de verdere afhandeling van de maatregelen in handen van het FAVV.

Ik wil er toch nog eens uitdrukkelijk op wijzen dat de volledige operatie om de toestand in de getroffen gebieden te normaliseren, enorm veel werk en organisatie vergt. Dit kost ook de nodige tijd, maar er is volgens mij zeer goed en efficiënt gewerkt. Er was immers niet alleen het opruimen van ruim 3 miljoen dieren, het opruimen en verwerken van zo'n 16.000 ton mest en zo'n 1.500 ton veevoeder, maar ook het grondig reinigen en ontsmetten van alle bedrijven en gebruikte materialen en de testprocedure tot herbevolking via de zogenaamde verklikkerkippen. Pas hierna en na een laatste ontsmetting kan men de stallen weer herbevolken. Hiervoor moesten telkens de nodige gespecialiseerde mensen en middelen gezocht en ingezet worden. Bovendien moesten de sanitaire voorzorgsmaatregelen nauwkeurig opgevolgd worden om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Dit alles zeg ik ter algemene inleiding op de

problematiek en de zorgzaamheid waarmee men met dit probleem omspringt.

Nu kom ik tot de meer gedetailleerde antwoorden op de gestelde vragen. In de provincie Limburg werden vijf besmette bedrijven, dus vijf haarden, geruimd en in Antwerpen drie besmette bedrijven. Zowel de mest als het voeder werden hier verbrand, om geen enkel risico op verspreiding van het virus te lopen. Uit Limburg werd er 416 ton verbrand. De verbranding is gestart op 8 mei en werd voltooid op 16 mei. Uit Antwerpen werd er 555 ton verbrand. De verbranding is gestart op 8 mei en werd voltooid op 23 mei 2003.

Voor de resterende veevoerders van de haarden werd geopteerd voor dezelfde oplossing als voor de mest, namelijk de verbranding bij Indaver. Van 19 tot 23 mei 2003 werden in totaal 135 ton veevoerders verbrand. Alle besmette bedrijven zijn reeds finaal ontsmet. In Antwerpen werd de laatste haard op 14 juni ontsmet.

De mest van zowel geruimde bedrijven als bedrijven gelegen in een gebied waar het pluimvee moest worden geruimd, waar geen pluimvee aanwezig was wegens leegstand, maar waar wel nog mest aanwezig was, moest worden verwijderd. De gehele operatie werd afgesloten op vrijdag 13 juni. Normaal gezien moest de volledige operatie in het begin van juni afgerond zijn, maar een aantal technische moeilijkheden, hoofdzakelijk met natte en vast-vochtige mest, zorgden voor bijkomende problemen, zoals de kwaliteit en de samenstelling van de mest of het laden uit de putten.

In totaliteit werd van 144 inrichtingen de pluimveemest verwijderd en betrof het hier ongeveer 15.200 ton pluimveemest. Een detailoverzicht per mestsoort vindt u in de tabel die ik u zal overmaken. Zo bespaart u me de hele opsomming ervan.

Twee bedrijven in Oost-Vlaanderen zijn preventief geruimd omwille van contact met een ander geruimd bedrijf. De pluimveemest van deze bedrijven is afgevoerd naar de verwerkingsinstallatie Laviedor in Ieper. Twee bedrijven in het Waalse landsdeel zijn preventief geruimd omwille van contact met een geruimd bedrijf. De pluimveemest van deze bedrijven is afgevoerd naar de verwerkingsinstallatie Orgacom in Kallo. De resterende veevoerders van de preventief geruimde bedrijven en van bedrijven gelegen in een gebied waar het pluimvee moest worden geruimd, werden opgehaald en verwerkt door de bedrijven Compofert en Op De Beeck. Van 20 mei tot 12 juni werden in totaal

Sannen

1.327 ton veevoeders en strooisel opgehaald en verwerkt.

Het is mogelijk dat op de bedrijven die leeg stonden op het moment van de vogelpestcrisis er nog veevoeder aanwezig is. Op sanitair vlak is hier geen enkel risico, maar de houdbaarheidsdatum kan overschreden zijn. Het FAVV zoekt samen met de veevoedersector naar een oplossing. Dit zorgt echter niet voor een vertraging bij het heropstarten van deze bedrijven. Op dit moment zijn 19 bedrijven in Antwerpen en 59 bedrijven in Limburg finaal ontsmet.

De bedrijven moeten, na het verwijderen van voeder en mest, gereinigd en ontsmet worden overeenkomstig de bepalingen van de Europese richtlijn. Er zal een herbevolking van het gebied uitgevoerd kunnen worden – als alles volgens planning verloopt – in Limburg in de week van 4 tot 10 juli en in de provincie Antwerpen 1 week later.

Er is momenteel een laatste controlefase bezig, namelijk het biomonitoringsysteem met de verklikkerkippen. De Europese regels leggen een termijn van minstens 21 dagen op, waarbij de verklikkerkippen op de ex-haarden moeten verblijven. De verklikkerkippen werden in Limburg op 11 en 12 juni op de ex-haarden geplaatst, in Antwerpen gebeurde dit op 18 juni. Na 21 dagen moeten de nodige tests uitgevoerd worden. Als deze gunstig zijn, kan er herbevolkt worden.

Het ophalen en het vernietigen van de pluimveemest en het voeder op de haarden, wordt betaald door het FAVV. Het ophalen, stockeren, vernietigen of erkend verwerken van het voeder en van de pluimveemest van de preventief geruimde bedrijven, wordt eveneens betaald door het FAVV. Nadien zou er voor bepaalde operationele kosten een tussenkomst van Europa kunnen zijn ten bedrage van 50 percent van de operationele kosten.

Het ophalen en het vernietigen van pluimveemest van bedrijven gelegen in het toezichtgebied Limburg en in de beschermingszones die niet geruimd zijn, maar die wel nog mest hadden, wordt betaald door het Vlaams Gewest. Ik heb de opdracht gegeven aan de Vlaamse Landmaatschappij om deze betalingen te verrichten.

De contracten voor de vernietiging van de pluimveemest bij Indaver werden gemaakt tussen Indaver en het FAVV. Het vernietigen van de pluimveemest bij Indaver kost 250 euro per ton, exclusief

BTW, en het vernietigen van pasteuze kippenmest kost 300 euro per ton, exclusief BTW en exclusief de milieuheffing van circa 26 euro. Er is 416 ton vernietigd afkomstig van Limburg en 555 ton afkomstig van Antwerpen.

De prijs van de compostering van de droge mest bedraagt 10 euro per ton. De eventuele verdere verwerking van de opgeslagen vloeibare en vochtig-vaste pluimveemest bedraagt 5 euro per ton. Voor een volledige kostprijsberekening moeten echter nog de transportkosten en de kosten voor opslag mee in rekening worden gebracht. De prijs voor het verwerken en het vervoer is gesitueerd tussen 21,5 en 30,5 euro per ton, afhankelijk van het aantal kilometer. Voor een overzicht van de te composteren mest verwijs ik naar het overzicht in bijlage.

De twee substraatbereiders verwerken ongeveer 600 ton pluimveemest per week. Voorts is er extra opslagcapaciteit afgehuurd in het risicogebied om de mest die niet op de terreinen van de verwerkingsfirma's gestockeerd kon worden, op te slaan. Rekening houdend met de hoeveelheid zal de compostering van de mest na ongeveer 10 weken afgerond zijn. De verwerkers zijn gestart met de verwerking op 9 mei. De vloeibare en de vochtig-vaste pluimveemest wordt gedurende 120 dagen in opslag gehouden.

Voor de mest van potentieel besmette bedrijven is compostering voldoende. Het productieproces voor de compostering voor champignonsubstraten duurt ruim een week. Het eindigt met het aanhouden, gedurende twee dagen, van een temperatuur van 75 graden Celsius, gevolgd door een pasteurisatie van 8 uur op 58 graden Celsius. De procédés bij de verschillende verwerkers die gebruikt worden om de pluimveemest te verwerken, zijn door het FAVV onderzocht en geven alle zekerheid dat het virus de behandeling niet kan overleven. Aangezien de voorgestelde behandelingen alle een virusvrije mest waarborgen, kan de mest na behandeling overal, uiteraard volgens de bepalingen van het mestdecreet, aangewend worden.

Wat de door u aangehaalde volgschade betreft, kan ik u meedelen dat er op dit moment een eerder beperkt aantal gevallen gesignaleerd zijn bij het FAVV. Het gaat vaak om schade met een moeilijk aantoonbaar oorzakelijk verband, die bovendien sterk bedrijfsafhankelijk is. Er wordt dan ook niet meteen in een algemene schaderegeling voorzien. Wanneer na onderzoek blijkt dat een bepaalde vorm van directe schade veroorzaakt is door perso-

Sannen

neel of materiaal van het FAVV, kan dit door het FAVV in aanmerking genomen worden.

Zoals reeds eerder in deze commissie aangehaald, wachten we op het fiat van Europa voor de compensatie van het gederfde arbeidsinkomen en de doorlopende vaste kosten tijdens de periode van abnormale leegstand. Het spreekt voor zich dat deze vergoeding ook – en vooral – voor de getroffen bedrijven bedoeld is, aangezien het hier toch om een aanzienlijke leegstand van meerdere maanden gaat.

Dan kom ik nu tot mijn antwoord op uw laatste vraag. Er is reeds vroeger gesteld dat de vergoeding voor de vernietigde dieren verhoogd werd van de oorspronkelijke 70 percent naar 90 percent van hun waarde. Dit wordt vergoed door de federale overheid vanuit het Sanitair Fonds. De afhandeling van deze dossiers is zo goed als afgerond. In het huidige ingediende voorstel tot compensatie van de schade door leegstand wordt voorgesteld om 80 percent van de berekende schade te vergoeden. Ik denk dat dit een goede en gerechtvaardigde compensatie is. Op die manier wordt ook eventuele overcompensatie vermeden, waar door de Europese Commissie zeer nauwgezet op toe wordt gezien.

Ik hoop dat ik met deze antwoorden, en met de bijlagen die ik bij het verslag zal laten voegen, genoeg verduidelijking heb verstrekt.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw heel uitgebreid antwoord, dat mijns inziens een aantal goede en hoopvolle elementen bevat. Er is duidelijk hard gewerkt. Toch dient u als bevoegde minister heel goed te beseffen dat de land- en tuinbouwers, en in het bijzonder de pluimveehouders, van u verwachten dat u achter hen staat en dat u hen verdedigt. Ze hebben dikwijls te maken met de federale voedselgezondheid, maar dat is wat zich ver van hun landbouwbedrijven afspeelt. U moet er in ieder geval op toezien dat ze voor de door hun geleden schade worden vergoed, want zijzelf hebben daar helemaal geen schuld aan.

Wat de herbevolking betreft, vind ik dat u vrij optimistisch bent. Voor Limburg hebt u gesproken van 4 tot 10 juli, en voor Antwerpen van 10 tot 17 juli. Ik heb daar gisteren nog met enkele pluimveehouders, die hun rekening aan het maken waren, over

gediscussieerd. Ook zij denken dat u al te optimistisch bent.

U mag niet vergeten dat de stallen eerst mestvrij moeten worden gemaakt, dat dan ontsmet moet worden, dat dan de verklikkerkippen hun werk moeten doen en dat dan opnieuw ontsmet moet worden. Pas na dat alles kunnen de kippen er in principe in. Er moeten echter eerst kippen zijn. Daarvoor moeten er eerst eieren zijn, en die eieren moeten worden uitgebroed. Dan pas kunnen die eendagskuikens erin.

Op dat ogenblik is de planning al een hele tijd bezig. Het is niet zoiets als naar de winkel gaan en alles onmiddellijk kopen en meenemen wat men nodig heeft. Legkippen bijvoorbeeld moeten eerst nog opgekweekt worden. Die pluimveehouders denken reeds van geluk te mogen spreken indien hun stallen in oktober of november herbevolkt zijn. Er is dus dringend nood aan een goede planning. Ik hoop dat daaraan gedacht zal worden.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Van Looy, ik weet niet of u aanwijzingen hebt over het feit dat ik deze pluimveeboeren niet zou ondersteunen. Ik zal zeker niet nalaten deze materie bij de federale overheid te blijven opvolgen. Ik zal ook aandringen op een snelle oplossing indien zou blijken dat bepaalde zaken niet vlot verlopen. En ik zal er ook bij Europa op aandringen zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen over onze eventuele tussenkomst met betrekking tot de leegstandsvergoeding. Trouwens, indien er een latere opstart is, blijft de vergoeding uiteraard doorlopen.

Wat ik u heb geantwoord, geldt in de best mogelijke omstandigheden. Een en ander zal uiteraard tot vertraging leiden indien die verklikkerkippen nog niet aanwezig zijn. Die moeten immers minstens 3 weken aanwezig zijn in de stallen.

De heer Jef Van Looy : Dan hebben we het nog niet gehad over de eieren, enzovoort. Zo gaat weer heel wat tijd verloren.

Minister Ludo Sannen : Die verklikkerkippen dienen natuurlijk om te zien of de zaak wel in orde is. Zij bieden echter nog niet de garantie dat de stallen dan dadelijk herbevolkt kunnen worden.

De heer Jef Van Looy : Ik heb echter geen weet van problemen, ook niet in Nederland. In de pers heb ik daarover niets gelezen. De zekerheid is dus vrij groot.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Looy werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een calamiteitenfonds

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een calamiteitenfonds.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, ik wens u eerst te danken omdat u deze vraag opnieuw hebt willen agenderen. Op een vorige commissievergadering kon ik immers niet aanwezig zijn. Mijn dank gaat uiteraard ook uit naar de minister die mijn vraag vandaag wil beantwoorden.

Ik ben ook blij dat mijn vraag volgt op de interpellatie van de heer Van Looy, want we zijn allebei bekommerd om het lot van de bedrijven die getroffen zijn door deze en andere crisissen. Toch blijkt, wanneer ik mijn vraag en zijn interpellatie analyseer, dat we in totaal verschillende werelden van interpretatie zitten. Op het einde van de interpellatie van de heer Van Looy had ik een beetje de indruk dat – als we het nu echt op een ludieke manier willen voorstellen – de minister ervoor gaat zorgen dat er opnieuw eieren zijn en dat er zelfs opnieuw eieren gelegd kunnen worden. Persoonlijk denk ik dat de antwoorden van de minister in de logica van de huidige gang van zaken correct zijn. Toch moeten we er eens over nadenken of we wel op de goede manier bezig zijn en of dit wel de juiste logica is.

De aanleiding van mijn vraag is een persbericht van Unizo-Agro Voeding van 15 mei 2003, waarin

naar Nederlands voorbeeld gevraagd werd naar de oprichting van een calamiteitenfonds voor de door de recente vogelpest getroffen niet-landbouwsectoren. Eigenlijk vraag ik via deze vraag om uitleg aan de minister dat op termijn zou worden nagedacht of we niet op een andere manier de hele problematiek van die verschillende calamiteiten tegemoet kunnen treden door de oprichting van een calamiteitenfonds dat gefinancierd zou worden op grond van de consumptie.

Bij de consumptie zouden bepaalde kosten en risico's kunnen worden meegerekend. Zoals een ongeval niet te voorzien is, maar wel verzekeraar is, kan ook dit soort calamiteiten niet voorzien, maar wel verzekerd worden. De financiering van die verzekering is mogelijk via de verkoop.

Met de fondsen die op die manier bijeen worden gebracht, zou kunnen worden gewerkt aan een goed stelsel van vergoedingen, zodat achteraf niemand hoeft te komen vragen waarom hij maar 80 procent krijgt of waarom bepaalde kosten niet en andere wel worden vergoed. Er kan gekozen worden voor een systeem waarbij de kosten zo volledig mogelijk worden gedekt.

Bovendien zou dat fonds kunnen instaan voor een goed georganiseerd rampenplan, een goede afsprakennota en bepaalde te volgen procedures. De minister zei dat er op zeker moment in volle crisis naar mensen moest worden gezocht om bepaalde problemen op te lossen. Dat zou door een goed rampenplan kunnen worden voorkomen.

Mijnheer de minister, kunt u zich vinden in het idee van de oprichting van zo'n verzekeringsfonds, gefinancierd via de consumptie, dat op het moment van een crisis voldoende middelen ter beschikking heeft en de nodige scenario's klaar heeft om het probleem zo goed mogelijk en op zo kort mogelijke tijd krachtadig aan te pakken ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik verwijs in dit verband naar vorige commissievergaderingen waarin minister Dua reeds stelde dat de recente uitbraken van vogelpest en de genomen maatregelen ter bestrijding van de verdere verspreiding van de ziekte inderdaad ernstige financiële consequenties hebben voor de pluimvee-sector, maar ook voor aanverwante sectoren. Unizo-Agro Voeding heeft in een persmededeling aan de alarmbel getrokken en om overheidssteun gevraagd voor de oprichting van een calamiteitenfonds, specifiek voor de niet-landbouwsectoren,

Sannen

zoals de mengvoederfabrikanten en de pluimvee-slachthuizen.

Mijnheer Bex, een eventuele regeling ter compensatie van schade aan niet-landbouwbedrijven ten gevolge van de vogelpest behoort niet tot mijn bevoegdheden. Ik wil graag de opmerkingen van deze sectoren vertolken tijdens de bespreking in de Vlaamse regering, maar het initiatief is aan de minister van Economie.

Omtrent de compensaties voor de landbouwbedrijven herhaal ik wat ik al tijdens de begrotingsbespreking heb gezegd, en wijs ik op het voorstel dat we hebben uitgewerkt, en waaraan de Europese Commissie nog haar fiat moet geven. De compensatie voor schade door leegstand op pluimveebedrijven gaat uit van twee principes, namelijk een overbruggingskrediet met rentesubsidies van 3 procent gedurende drie jaar en met 80 procent gewest-waarborg, en een kapitaalpremie – een forfaitaire vergoeding per dier per dag – als gedeeltelijke compensatie voor de inkomstenderving en voor de doorlopende vaste kosten gedurende een periode van abnormale leegstand. Dat is zonet al toege-licht.

U verwijst naar het calamiteitenfonds dat in Nederland is opgericht. Ik licht de werking daarvan toe. Bedrijven die als gevolg van de maatregelen tegen vogelpest tijdelijk hun bedrijf niet op eigen financiële kracht voort kunnen zetten, kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een financiële steun. De bedrijven, waaronder dus ook niet-landbouwbedrijven, moeten aantonen dat ze in hun voortbestaan worden bedreigd als recht-streeks gevolg van de vogelpest.

De financiële steun bestaat dus enkel in het overbruggingskrediet met bijhorende rentesubsidie om een doorstart mogelijk te maken, en is niet bedoeld om algemene compensatie te geven voor omzet- of inkomensverlies als gevolg van de vogelpestcrisis. Dit systeem betekent voor de bedrijven in Nederland dus geen vergoeding van de schade, maar veeleer een soort waarborg om niet als gevolg van bijvoorbeeld de vogelpestcrisis ten onder te gaan.

De landbouwsector in Vlaanderen is al vertrouwd met zo'n fondssysteem. In het recente verleden – we maken zulke dingen met zekere regelmaat mee – werd reeds gebruik gemaakt van de middelen van het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten. Dit federaal fonds wordt gespijsd door de land-

bouwbedrijven zelf. Momenteel wordt de waarde van de dieren op de opgeruimde pluimveebedrijven dan ook via dit fonds vergoed door de federale diensten van Volksgezondheid.

Het spreekt voor zich dat ook de niet-landbouwsectoren een eigen mechanisme kunnen ontwikkelen om in crisisonstandigheden het hoofd te bieden aan directe gevolgen. In de Vlaamse landbouwadministratie wordt momenteel het Fonds voor de Kwaliteit van de Landbouwproductie uitgebouwd. Bij de regionalisering van de landbouwbevoegdheden hebben we een aantal aspecten van de vroegere federale fondswerking, vooral dan in de plantaardige sector maar ook in de dierlijke sector, overgeërfd.

Naast de bestaande werking wordt ook nagegaan of het ook wenselijk is bepaalde nieuwe initiatieven mogelijk te maken om tegemoet te komen aan eventuele noden. Zo wordt er gedacht aan een mogelijkheid van schadevergoeding voor planten of dieren of producten ervan die ingevolge een overheidsbeslissing door een externe oorzaak ongeschikt voor consumptie worden verklaard.

Een systeem van financiering via een consumentenbijdrage is helemaal niet eenvoudig. Er moet met diverse aspecten rekening worden gehouden. Ik heb van de federale diensten vernomen dat het door hen voorgestelde systeem van financiering van de BSE-tests via de zogenaamde vleestaks niet zomaar mag van de Europese Commissie. Ik wil echter mijn medewerking verlenen om met alle bevoegde instanties samen de best haalbare oplossing te zoeken in antwoord op de verschillende vragen van Unizo-Agro Voeding.

Niets belet dit dus, en we willen eraan meewerken. Echter, wat niet landbouwgebonden is, hoort thuis bij de minister van Economie. Het is niet altijd gemakkelijk een bijdrage te innen, zeker als ze van de consument moet komen.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Vooral het einde ervan heeft me geboeid. Ik ben ervan overtuigd dat het niet gemakkelijk zal zijn over te stappen op een totaal nieuwe benadering. Als ik zulke vragen stel, ook over andere onderwerpen, wordt daar niet altijd meteen op ingegaan. Ik ben blij dat u zegt dat het bekeken moet kunnen worden. Deze benadering zou ons in heel wat situaties problemen kunnen besparen. Het zal moeite vergen om de maatschappij van het nut te overtuigen, want het is een totaal

Bex

nieuwe benadering. Bovendien zal het ook niet gemakkelijk zijn om het te organiseren. Ik geloof er echter in, en vandaar mijn vraag.

Minister Ludo Sannen : Ik hoop dat de sector zelf het initiatief neemt om zo iets op gang te brengen en te organiseren. Het kan niet alleen van de overheid komen. De sector heeft nu een persmededeling verspreid en heeft gevraagd dat er iets zou gebeuren. Ze moeten echter ook zelf met initiatieven en voorstellen komen. Ik hoop dat ze daar zowel de federale minister als de Vlaamse minister van Economie over zullen aanspreken.

De heer Jos Bex : Mijnheer de minister, vorige week hebben we een gesprek gehad met de mensen van het VEV. De discussie ging over de milieubeleidsvereenkomsten. Ook zij blijken voor zo iets vragende partij te zijn. De conclusie was dat we de resolutie die op de agenda staat van de plenaire vergadering van morgen, intrekken. We doen dat juist om de sector de kans te geven zelf voorstellen te formuleren.

Wat u zegt, is precies wat we in de discussie met het VEV hebben gezegd. De sector moet weten dat het niet altijd de overheid moet zijn die met oplossingen komt. De overheid moet niet altijd de gaatjes vullen. Ze moeten zelf met voorstellen komen omtrent regulering en financiering. Dat was de bedoeling van die vergadering, en uw antwoord sluit daar perfect bij aan. We delen dus dezelfde bekommernis.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de gevolgen voor de Belgische visserij van de radioactieve vervuiling van de Noordzee

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de gevolgen voor de Belgische visserij van de radioactieve vervuiling van de Noordzee.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Fisheries Section Committee van de Internationale Transportarbeidersfederatie ITF heeft tijdens een bijeenkomst eind maart van dit jaar een oproep gelanceerd tot de bevoegde instanties van de verschillende Noordzeestaten om er bij het Verenigd Koninkrijk op aan te dringen de radioactieve lozingen door de nucleaire opwerkingsinstallatie van Sellafield stop te zetten. De Belgische Transportarbeidersbond BTB heeft deze oproep terecht overgenomen.

In Europa zijn er twee grote commerciële opwerkingsfabrieken. In Schotland is er nog een derde, maar dat is een louter militaire. De twee grote, Cogéma in het Franse La Hague en BNFL – British Nuclear Fuel Limited – in het Engelse Sellafield, vormen samen veruit de grootste bron van radioactieve vervuiling in de omgeving. Beide lozen al jarenlang zowel in de lucht als rechtstreeks in het mariene milieu grote hoeveelheden radioactieve afvalproducten.

Het gaat, voor de duidelijkheid, niet om kerncentrales waar elektriciteit wordt opgewekt, maar om opwerkingsinstallaties, waar gebruikte kernbrandstof uit de kerncentrales naartoe wordt gebracht om het plutonium eruit te halen. Oorspronkelijk was het de bedoeling met het plutonium kernwapens te maken. Later zou het als grondstof worden gebruikt voor snellekweekreactoren. Toen ook dat niet doorging, is men er MOX-kernbrandstof van gaan maken. Op dit ogenblik bestaat er nog weinig zinvol gebruik van dat plutonium. Men wil er dan ook van af, omdat het, behalve het niet rationele gebruik, ook een enorm risico vormt op het vlak van proliferatie.

Dit heeft niet direct te maken met mijn vraag, want het heeft niets te maken met Vlaamse bevoegdheden, maar het is interessant in het achterhoofd te houden waar die installaties op de koop toe voor staan.

Heel wat radioactieve afvalproducten worden in de Atlantische Oceaan en in de Ierse Zee geloosd. Cogéma loost in de Atlantische Oceaan. Die vervuiling komt met de Golfstroom door het Kanaal en ook naar onze kust. BNFL in Sellafield is echter nog veel vervuilender, al was het maar omdat daar een ander soort brandstof wordt verwerkt. De Britse kerncentrales zijn Magnox-centrales, een ander type dan de onze, en de samenstelling van de afvalproducten ervan, die in de gebruikte kernbrandstof zitten, is dan ook anders.

Glorieux

Als gevolg daarvan is de Ierse Zee veruit de meest radioactief vervuilde zee van de wereld. Per dag wordt er zo'n 8 miljoen liter in zee geloosd. Via de stromingen komt dat langs de kusten van Schotland ook terecht in het noorden van de Noordzee. Onderzoek heeft aangetoond dat het amper negen maanden duurt vooraleer de radioactieve afvalstoffen die in de Ierse Zee worden geloosd, het noordelijk deel van de Noordzee bereiken.

Een van de radio-isotopen die ons zorgen baren, is technetium-99 of Tc-99, een splijttingsproduct dat in de gebruikte kernbrandstof van de Britse Magnox-kerncentrales ontstaat. Tijdens het opwerkingsproces in die opwerkingsinstallatie van Sellafield wordt alle Tc-99 rechtstreeks geloosd in de Ierse Zee. Nochtans is het technisch perfect mogelijk dat uit het lozingswater te filteren.

Dat is precies wat het visserijcomité van de ITF wil, en terecht. Het in Sellafield geloosde Tc-99 stroomt natuurlijk minder significant door naar de Belgische kust, omdat het vooral geconcentreerd is in het noorden van de Noordzee. Ik wil dan ook geen doemscenario ophangen volgens hetwelk onze Belgische kust- en viswaters radioactief besmet zouden zijn door het afvalwater dat in de Ierse Zee wordt geloosd. Wel gaat een aanzienlijk deel van onze Belgische visserijvloot vissen in de waters die wel significant besmet zijn. Ik heb het dan vooral over de Ierse Zee, de Noorse kust, de Barentszee en de kusten van Groenland.

Tc-99 is een bètastraler met een halveringstijd van 213.000 jaar. Dat is de tijd die nodig is opdat de stralingsintensiteit tot de helft is gereduceerd. Na twee halveringstijden is ze tot een vierde gereduceerd, na drie halveringstijden tot een achtste, enzovoort. Doorgaans gaat men er binnen de stralingsbescherming van uit dat er tien opeenvolgende halfwaardetijden nodig zijn opdat de stralingsintensiteit van een radioactief element tot ongeveer een duizendste wordt gereduceerd, wat men dan een aanvaardbaar niveau noemt. 213.000 jaar maal 10 is de tijd die nodig is opdat die radioactieve stof, die in het milieu wordt geloosd, onschadelijk zou zijn. Dat betekent dat alles van wat er in het milieu geloosd wordt, vroeg of laat op ons bord zal terecht komen en dus vele honderden om niet te zegen duizenden generaties zal blijven hypothekeken.

Onderzoek toont aan dat kreeften uit de Ierse Zee meer dan dertien keer hogere Tc-99-besmettingsniveaus hebben dan de maximaal toegestane besmettingsniveaus, vastgelegd door de Europese Com-

missie, voor voedsel dat wordt besmet na een ongeval in een kernreactor. Tc-99 leverde in de jaren negentig ook de grootste bijdrage aan de individuele dosis van kritische groepen, met name personen die aan de Engelse noordwestkust regelmatig zeevruchten consumeren. Dit betekent dat het wel degelijk wordt opgenomen door organismen, zeevruchten, kreeften, mosselen en dergelijke, die we consumeren.

De opwerkingsfabrieken van La Hague en Sellafield zijn eigenlijk voorbijgestreefd. Op dit ogenblik is er geen nood meer aan plutonium om kernwapens te maken omdat er al een overschot bestaat. Landen of instanties die voorstander van kernenergie zijn, hebben op zich geen opwerkingsfabrieken nodig. Het bewijs daarvan zijn de Verenigde Staten, die nooit gebruik hebben gemaakt van de opwerking van hun commercieel gebruikte kernbrandstof.

Op de koop toe riepen tijdens de Oskar-conferentie de Noordzeestaten, waaronder ook België en de Vlaamse vertegenwoordiger aldaar, via resoluties heel duidelijk op om op termijn de lozingen van de opwerkingsfabrieken stop te zetten. De Belgische kust wordt zeker niet rechtstreeks door die vervuiling getroffen, maar onze Vlaamse vissersvloot is wel operationeel in die visrijke gebieden die wel significant radioactief zijn besmet door de lozingen van de opwerkingsfabrieken.

Mijnheer de minister, zijn de risico's die verbonden zijn aan de lozingen van de radioactieve afvalstoffen door de opwerkingsfabrieken in de frequent door onze vissers bezochte locaties bij ons bekend? Hoe zult u reageren op de oproep van de Visserijcommissie van de Internationale Transportarbeidersfederatie om er bij de Britse autoriteiten op aan te dringen paal en perk te stellen aan de lozingen van Tc-99, dat technisch gesproken gemakkelijk uit het lozingswater te filteren is?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, via diverse kanalen werd ik reeds geïnformeerd over deze problematiek. Dit thema werd onder meer ook besproken op de Noordzeeconferentie te Bergen. Op deze internationale bijeenkomst erkenden de ministers van de Noordzeelanden de noodzaak om het probleem aan te pakken van de huidige lozingen van radioactieve stoffen in het mariene milieu, waarvan lozingen van verwerkingsinstallaties het grootste deel uitmaken.

Sannen

Een aantal Noordzeestaten hebben toen heel uitdrukkelijk hun bezorgdheid geuit over de technetiumlozingen vanuit Sellafield. De aanwezige ministers stelden toen heel duidelijk een aantal zaken. Ze kwamen overeen dat een geleidelijke vermindering van de lozingen door nucleaire installaties noodzakelijk is voor een daadwerkelijke implementatie van deze strategie. Ze vragen met aandrang dat nationale programma's ten uitvoer worden gebracht om de geleidelijke afbouw van de lozingen te organiseren. De betrokken Noordzeestaten worden aangemoedigd door te gaan met hun inspanningen voor het verstrengen van de maatregelen om het risico op het vrijkomen van radioactieve stoffen uit nucleaire installaties, ten gevolge van ongevallen van welke aard ook, tot een minimum te beperken. België heeft zich toen ook aangesloten bij de landen die deze lozingen teruggeschroefd willen zien.

De contaminatie van radioactiviteit wordt sedert 1985 op een continue wijze gemeten door Cefas : Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science. De resultaten worden jaarlijks in lijvige rapporten weergegeven. Cefas spreekt over een trend die wijst op een dalende contaminatie. Andere bronnen menen dan weer te weten dat de radioactieve lozingen vanaf september 2003 opnieuw sterk zouden worden opgedreven.

De Ierse regering heeft inmiddels een klacht tegen radioactieve vervuiling van de Ierse Zee door Sellafield ingediend bij het Hof in Den Haag. De bezorgdheid van Ierland geraakte onlangs nog in een stroomversnelling omwille van de angst voor eventuele terroristische aanslagen op de opwerkingsfabriek van Sellafield. Het Verenigd Koninkrijk ontkent echter dat hiervoor enig gevaar bestaat en stelt dat Sellafield geen significant radioactief afval genereert, noch enige virtuele impact heeft op de radioactieve lozingen.

De gemeten dosissen van Cefas vormen evenwel geen vrijgeleide voor het voortbestaan van deze lozingen, vooral daar bepaalde radio-isotopen evengoed makkelijk uit het lozingswater gezuiverd kunnen worden. Men kan best het voorzorgsprincipe hanteren. De afname van het geloosde volume over de jaren heen betekent namelijk niet dat de toestand verbetert, aangezien elke nieuw geloosde hoeveelheid cumulatief bij de historische lozingen moet worden opgeteld, omwille van de uiterst lange halveringstijden.

Radioactieve vervuiling van het mariene milieu is een federale bevoegdheid. Niettemin is het economische aspect van een dergelijke vervuiling voor onze Vlaamse visserijsector wel degelijk een regionale bevoegdheid.

De Ierse Zee, en in het bijzonder de Liverpool Bay, is sedert jaar en dag een belangrijke visgrond voor de Belgische zeevisserij. Het Belgisch quotum voor de tongvangst bedraagt 50 percent van de TAC in het gebied, en meestal loopt dat op tot 70 percent na quotaruil met andere landen. In aanvoerwaarde betekent dit gebied ongeveer 11 miljoen euro, hetzij meer dan 10 percent van de totale aanvoerwaarde van de Belgische vloot. Ongeveer 65 vaartuigen zijn er actief, met een duidelijke concentratie in het voorjaar.

Tot slot wens ik u mee te delen dat ik inderdaad ook door de Belgische afdeling van de International Transport Workers Federation op de hoogte werd gebracht van het standpunt van hun Fisheries Section Committee. Ik deel hun bezorgdheid en zal, zoals gesuggereerd door de Belgische Transportarbeidersbond, deze bezorgdheid dan ook overbrengen aan mijn Britse collega en hem wijzen op het economisch belang van de Belgische vissers in dit gebied.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord dat me bevredigt. De cijfers die u hebt gegeven aangaande het belang van die visgebieden voor onze Vlaamse visserijvloot, spreken voor zich en zijn niet te verwaarlozen.

Ik wil nog één opmerking maken. U hebt de cijfers misschien gekregen van Britse officiële instanties, maar het is zeker niet zo dat er een dalende trend is in lozingen. Misschien is er een algemene dalende trend in de radioactiviteit, maar zeker niet in de lozing van bepaalde radioactieve elementen en isotopen, waaronder Tc-99.

Ik heb hier de cijfers van een onderzoekinstelling, die duidelijk uitmaken dat sinds de laatste Osparmeeting, waar de totale discharges van Sellafield 95,67 terabecquerel bedroegen, de cijfers elk jaar oplopen tot meer dan 146 terabecquerel in 2002. Met wat het Verenigd Koninkrijk volgens het nieuwe nationale plan voor ogen heeft met zijn opwerkingsfabriek, zou dit cijfer in de toekomst nog stijgen tot 176 terabecquerel.

Er is zeker nog een stijgende trend. Daarom waardeer ik des te meer uw initiatief om de oproep van

Glorieux

de Visserijsectie van de Transportarbeidersbond te beantwoorden en een bezorgde brief te sturen naar uw Britse collega.

Minister Ludo Sannen : Ongeacht of de cijfers stijgen of dalen, er wordt niet de best beschikbare technologie aangewend om meer van deze radio-isotopen uit het lozingswater weg te halen. Dit is al een groot probleem omdat ook met een daling het cumulatief effect nog groot is en de economische risico's voor onze visserij onaanvaardbaar zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken en het debat inzake GGO's

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken en het debat inzake GGO's.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, eind mei heeft de organisatie Greenpeace naar aanleiding van acties bij Monsanto opnieuw haar standpunt inzake het al dan niet toelaten of introduceren van GGO's kenbaar gemaakt. Op het moment van de actie had in het Vlaams Parlement een publieksforum plaats net om nieuwe impulsen te geven aan het debat over genetisch gewijzigd voedsel.

Dat publieksforum was een pilotoproject van het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek. Uit het debat is een hele lijst van overwegingen en aanbevelingen gekomen, die te lezen is in een eindrapport van het publiekspanel, dat op 26 mei aan de voorzitter van het Vlaams Parlement werd overhandigd. Ondertussen hebben ook alle Vlaamse parlementsleden dit eindrapport ontvangen.

Terecht maken de bevolking, de boeren en heel wat NGO's zich zorgen over het milieu en over gezondheidsthema's. Terecht vroegen de deelnemers

aan dit forum zich af of hun eindrapport, met tal van aanbevelingen, enige impact zal hebben op de regelgeving en op het beleid terzake.

Niet zozeer het publieksforum vormde de aanleiding om op 28 mei deze vraag om uitleg in te dienen, maar wel het feit dat de week erna een samenkomst was gepland van de landbouwministers van de EU. Hierop zou worden gesproken over de GGO's en het probleem van de genetische besmetting van conventionele en biologische gewassen. Er lagen ook voorstellen voor om de coëxistentie in de toekomst mogelijk te maken.

GGO's zijn niet uit de media weg te branden. Vandaag nog hoorden we de forse taal van de Amerikaanse president die, na de discussie over de genocidewet, zich nu toespitst op het moratorium betreffende de GGO's in Europa, iets wat hem zeer ergert.

Mijnheer de minister, wat is eigenlijk uw visie op de GGO's ? En wat is de visie en het beleid van de regering ? Het parlement heeft daar immers maar heel weinig zicht op. Soms blijken er zelfs tegenstrijdigheden aan het licht te komen. Zo werden door voormalig minister Gabriëls stellingen geponeerd die niet door de andere regeringsleden gevolgd werden en die zelfs uitdrukkelijk door u werden tegengesproken.

In het Vlaams Parlement hebben we op 20 juni 2001 een motie van aanbeveling met betrekking tot milieu en gezondheid goedgekeurd. Daarin vroegen we dat de regering ervoor zou zorgen dat het beleid inzake de vrijzetting van GGO's een strikt beleid zou zijn. Die motie had heel wat onderdelen : transparante informatie, controle op de naleving van de wetgeving in verband met experimenten op en commercialisering van GGO's, controle op de aanwezigheid van niet-geautoriseerde GGO's, enzovoort. Tegelijkertijd stond daar ook een aanbeveling in met betrekking tot de aansprakelijkheid. Het Vlaams Parlement was immers van oordeel dat de producent de onschadelijkheid van de producten moest kunnen bewijzen, hetgeen dus een omkering van de bewijslast inhoudt.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot het huidige beleid inzake de vrijzetting van GGO's ? Welk standpunt zult u, als minister van Landbouw, innemen op die samenkomst van Europese ministers van Landbouw ? Hoe denkt u meer duidelijkheid te kunnen verschaffen over het al dan niet haalbaar zijn van de coëxistentie ? Is dat volgens u wel technisch haalbaar ? Wat zijn daartoe de juiste

Merckx-Van Goey

randvoorwaarden ? Er wordt immers beweerd dat het veevoeder nu reeds voor 60 percent niet vrij van GGO's zou zijn. Zijn de landbouwers daar wel goed van op de hoogte ?

Hoe denkt u meer duidelijkheid te kunnen brengen in het belangrijke aansprakelijkheidsvraagstuk voor de kosten van genetische vervuiling en de mogelijke schade voor de producent ? We weten immers dat niet alleen NGO's heel kritisch zijn ten opzichte zijn van de introductie van GGO's, maar dat ook grote voedingsmultinationals ervoor huiveren die weg verder te bewandelen, precies omwille van de risico's die zij lopen door eventuele gerechtelijke vervolgingen wanneer er een besmetting opgetreden blijkt te zijn. Er moet in ieder geval dringend uitsluitel gegeven kunnen worden over dat aansprakelijkheidsvraagstuk. Mijns inziens kunnen beslissingen dienaangaande het best op Europees niveau worden genomen. Graag had ik dan ook vernomen wat uw inbreng op Europees niveau zal zijn.

Met betrekking tot het al dan niet toelaten van genetische wijziging wordt het maatschappelijk debat in ieder geval verder gevoerd. Dit is heel belangrijk en ik verwijs in dit verband naar de aanzet die het Vlaams Parlement daartoe reeds gegeven heeft via het viWTA. Thans wordt de sensibilisering immers enkel gevoerd door geprofileerde voor- of tegenstanders van GGO's. Wanneer zal de overheid haar verantwoordelijkheid terzake opnemen ? Op welke wijze denkt u dienaangaande onverwijld initiatieven te kunnen nemen ? Immers, in hun eindrapport pleitten de deelnemers van het publieksforum voor een algemene campagne tot sensibilisering van het brede publiek.

Ik wens er ook nog op te wijzen dat, wat de eigen Vlaamse regelgeving betreft, de termijn voor omzetting van richtlijn 2001/18/EG ondertussen reeds ruim is overschreden, iets waar u niets aan kunt doen. Wanneer zal het betreffende ontwerp van decreet, via hetwelk deze richtlijn zal worden omgezet, aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd ? Wanneer zullen we daarover kunnen debatteren ?

Tot slot wens ik te vernemen wat u vindt van de uitspraak van president Bush als zouden de GGO's de oplossing vormen voor het wereldvoedselprobleem ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat hier om een bijzonder interessante materie, maar toch zal ik mevrouw Merckx wat moeten ontgoochelen. Ik zal me immers beperken tot het beantwoorden van de vooraf door u gestelde vragen, en dit onder meer omdat ik u geen frustraties wil doen laten oplopen. U hebt gelijk als u zegt dat het niet goed is dat ministers van eenzelfde regering tegengestelde meningen verkondigen, en daarom zal ik eerst nagaan of de regering met betrekking tot deze problematiek tot een gemeenschappelijk standpunt kan komen. Ik kan u nu enkel zeggen dat ik daarover nog niet met mijn collega's heb gesproken. Sta me toe me eerst verder te informeren over het duidelijke standpunt dat de regering in deze aangelegenheid beslist aanneemt. Voorlopig wil ik u echter voor elke verdere frustratie behoeden.

De door u aangehaalde problematiek is in hoofdzaak een bevoegdheid van de federale overheid. De eindbeslissing in het toelaten van de introductie van genetisch gemodificeerde gewassen in het milieu ligt bij de federale minister van Volksgezondheid. De gewestelijke ministers hebben hierin een vetorecht.

Op de Europese Landbouwrap van 25 en 26 mei jongstleden is er een eerste gedachtewisseling geweest over het voorliggende voorstel. In vergelijking met de motie van 20 juni 2001 is het Europese voorstel inderdaad weinig stringent. Op de Landbouwrap bleek ook dat deze mening gedeeld werd door verschillende andere lidstaten. De Belgische tussenkomst betrof dan ook de suggestie voor de goedkeuring van een communautaire kaderregelgeving, waardoor het voor de lidstaten mogelijk moet zijn om contaminatiebeperkende maatregelen op te stellen, alsook de inroeping van het subsidiariteitsprincipe voor de beschrijving van de beheersmaatregelen en de opstelling van gedetailleerde reglementeringen. De standpuntbepaling werd niet geïnitieerd door ons, maar wel door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. De aanbevelingen vanuit het publieksforum werden daarbij in aanmerking genomen.

Ook inzake de haalbaarheid van coëxistentie en de aansprakelijkheidsvraag nemen zij initiatief. Uit de verdere werkgroepdiscussie over het eindrapport van het publieksforum is eveneens nog een belangrijke bijdrage te verwachten.

Om tot een constructief debat te komen, is het onontbeerlijk dat de deelnemers in zekere mate op de hoogte zijn van wat GGO's zijn en wat de effecten van hun gebruik zijn, maar eveneens wat ze

Sannen

niet zijn en welke effecten ze niet zullen veroorzaken. In dat licht is het initiatief van het viWTA, waarbij de deelnemers vooraf een soort van elementaire opleiding kregen, zeer lovenswaardig. Ook de inspanningen die geleverd worden door het VIB mogen niet afgedaan worden als propaganda, omdat het VIB vanuit de wetenschappelijke hoek goed geplaatst is om de technische voor- en nadelen van het gebruik van GGO's naar voren te brengen. Men mag ook niet vergeten dat het gebruik van GGO's meer is dan enkel het testen van planten in proefvelden of het gebruik in voedsel. De Vlaamse wetgeving regelt het ingeperkt gebruik van GGO's in Vlarem. Er is reeds gedurende een periode van meer dan 8 jaar ervaring opgedaan met het gebruik van GGO's in verscheidene disciplines.

De omzetting van richtlijn 2001/18/EG is een bevoegdheid van de federale minister van Volksgezondheid. Vertegenwoordigers van de gewesten zijn wel betrokken geweest bij het opstellen van het eerdere ontwerp van omzetting, dat in het federale parlement evenwel werd weggestemd. Er wordt gewacht op een nieuw initiatief van de federale overheid inzake de opstelling van een nieuwe ontwerp tekst. Ik hoop u met een en ander duidelijk te hebben gemaakt dat de verantwoordelijkheid in eerste instantie ingevuld moet worden binnen de federale overheid.

Tot slot had u nog een bijkomende vraag in verband met een uitspraak van president Bush. Ik denk dat president Bush het helemaal bij het verkeerde eind heeft als hij denkt dat het wereldvoedselprobleem opgelost kan worden door GGO's. Mijns inziens zijn het eerder een eerlijke handel en een eerlijke verdeling die de mogelijkheid geven om de mensen uit het Zuiden volwaardig boeren te laten zijn.

Ik verwijs in dit verband naar een initiatief dat gisteren op mijn kabinet werd voorgesteld, een initiatief dat uitging van de Boerenbond, Broederlijk Delen en een aantal milieuorganisaties. Zij vragen daarbij aan die mensen uit het Zuiden de kans te geven te boeren zodanig dat ze in hun eigen productie kunnen voorzien en hun productieoverschot op een eerlijke manier naar ons kunnen uitvoeren. Dat zal een veel grotere bijdrage betekenen dan de introductie van GGO's in de landbouw.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, ook al bent u niet ingegaan op het visje dat ik heb uitgeworpen om iets over uw eigen visie en die van de Vlaamse regering te kennen te geven. Mijn vraag kan alsnog een aanzet zijn om dit toch eens ter harte te nemen, misschien binnenkort als u wat meer tijd hebt. In de vakantie, bedoel ik dan. (*Gelach*)

We zullen in het parlement sowieso nog verder gevolg geven aan dat rapport van het publieksforum. Het document kan nog aangewend worden, en het kan nog van invloed zijn op de standpuntbepaling van de Vlaamse regering, als die daar in het najaar over debatteert.

Ik heb er begrip voor dat u het nogal minimalistisch ziet, gezien de Vlaamse bevoegdheden. Het is echter onze taak tot de grenzen van onze bevoegdheden te gaan. Omtrent sommige bevoegdheden houdt u het bovendien wel al te minimalistisch, en sommige bevoegdheden vergeet u zelfs. Toch zijn Landbouw en Leefmilieu al twee heel belangrijke invalshoeken om uitdrukkelijker het voortouw te nemen, niet alleen in de regelgeving, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van sensibilisatie.

Het publieksforum mag geen paraplu zijn en het ontslaat ons niet van de plicht zelf een debat aan te gaan. Ik ben er een groot voorstander van onze bevoegdheden daarbij maximaal te interpreteren. Ik zou er een interpellatie over kunnen houden, of we zouden samen kunnen nagaan hoe we het op de agenda kunnen zetten van de commissie voor Landbouw, maar ook op die van de commissie voor Leefmilieu. Er zijn immers heel veel raakpunten.

U zei dat het een federale bevoegdheid is, maar ik geloof dat ook Vlaanderen wat in te brengen heeft als het gaat om de wijze waarop de besluitvorming hierover in Europa gebeurt. We kunnen ook de federale overheid beïnvloeden wanneer zij haar standpunt verwoordt. Het belang van dit dossier is voor Vlaanderen dermate groot dat we zelf ook de moed moeten hebben er standpunten over te formuleren. Ik vind u met andere woorden wat te braaf ten aanzien van de federale overheid.

Ik zal echter uw bondgenoot zijn als u de federale besluitvorming op dit vlak wil beïnvloeden. Als er een nieuwe ontwerp tekst moet worden gemaakt, ontstaat er opnieuw ruimte voor Vlaanderen om een eigen inbreng te doen.

Het verwondert me dat Vlaanderen geen taak heeft in de omzetting van de richtlijn. Ik dacht dat er ingevolge de richtlijn ook aanpassingen aan Vla-

Merckx-Van Goey

rem moesten gebeuren. Is dat al gebeurd? U zou ons daar ook een ontwerp van decreet over moeten voorleggen.

Misschien is de toon nog niet gezet, maar wij van onze kant zijn alvast bereid dit debat maatschappelijk, technisch en politiek met beide handen aan te grijpen en tot op het bot uit te discussiëren, veeleer dan het altijd maar voor ons uit te schuiven. Het onderwerp laat zich niet met slogans benaderen. We moeten het debat inhoudelijk stofferen en bereid zijn er de politieke consequenties uit te trekken.

Die consequenties slaan op de controle en het afgeven van vergunningen, maar ook op de hele context van voedsel. U bent ook bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking. We hebben dus meer dan genoeg invalshoeken om in het parlement en samen met de regering verder te werken aan concrete standpunten.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mevrouw Merckx, ik wil de verantwoordelijkheden leggen waar ze moeten liggen, teneinde geen misverstanden te doen ontstaan, of valse verwachtingen te creëren. Het lijkt me logisch dat we betrokken worden bij de omzetting van de richtlijn, ook al moet die dan op het federale niveau gebeuren. Bij de vorige omzetting is het voorstel, dat het uiteindelijk niet heeft gehaald in het parlement, in onderling overleg tot stand gekomen. Ik ga er dan ook van uit dat we, als de nieuwe regering eenmaal gevormd is, betrokken worden bij het nieuwe ontwerp. Ik wil daartoe zelf ook een initiatief nemen. Het zijn echter de federale regering en de federaal bevoegde minister die verantwoordelijk zijn voor de omzetting zelf.

Ik was nog geen minister op het moment van de standpuntbepaling op de landbouwraad, maar ik heb een volgende landbouwraad wel meegemaakt, en daar bleek dat we toch een substantiële inbreng kunnen doen met het oog op een standpunt, samen met het Waals Gewest en in overleg met de federale overheid. Ik ga ervan uit dat het ook bij de vorige gelegenheid zo is geweest.

Dat ontslaat de federale overheid echter niet van haar verantwoordelijkheden. U zegt terecht dat we zelf de verantwoordelijkheid kunnen opnemen over sensibilisatie en maatschappelijke bewustwording. Terzelfder tijd is het boeiend dat we dit samen met het parlement kunnen doen. Het parlement is

actief op dit vlak, en probeert samen met het viWTA zaken op gang te brengen, het maatschappelijk debat uit te diepen, het te verrijken en het te verruimen.

Het zou verkeerd zijn dat de regering dat zou willen overdoen. We kunnen de sensibilisatie en de wetenschappelijke verdieping bijkomend ondersteunen, maar het is juist interessant dat het parlement de motor kan zijn van dat maatschappelijk debat. Het zou verkeerd zijn het zwaartepunt weer elders te leggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de crisis in de sector van de champignonenteelt en de Vlaamse initiatieven terzake

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de crisis in de sector van de champignonenteelt en de Vlaamse initiatieven terzake.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Vlaamse champignonkwekers maken moeilijke tijden door. Er resten nog een honderdtal bedrijven, die evenwel ook bedreigd worden in hun bestaan, doordat er hier champignons aan dumpingprijzen worden afgezet, vooral dan uit Polen. Het probleem is dat er daar lagere productiekosten zijn, zoals lonen, grondstoffen, energie, waterzuivering, verpakking, verzekering, enzovoort. Daarnaast is er ook een probleem van kwaliteit en van de milieunormen.

Door de strenge milieunormen die hier – terecht – worden gehanteerd, kweken onze champignontelers eigenlijk biologische champignons. Deze hogere kwaliteit brengt hoge kosten met zich mee. Dat wordt echter niet omgezet in een eerlijke prijs voor de telers. Het overgrote deel van de consumenten kiest bovendien nog altijd voor het goedkoopste en niet voor het beste product.

Gardeyn-Debever

Geregeld worden onze familiale land- en tuinbouwbedrijven geconfronteerd met zulke excessen. Denk maar aan de gezouten kippenfilets uit Brazilië en Thailand, de groenten en het fruit uit Afrika of uit de zuidelijke landen, en de vleesproducten uit Zuid-Amerika. Het beleid stelt vast, kijkt toe, en bekent onmacht. Europa en de WTO worden met de vinger gewezen, maar daar begint en eindigt dan ook alles. Absolute vrijhandel is de nieuwe norm.

Ondertussen spelen gewiekste verkopers het heel handig, vooral Nederlanders. Eerlijke champignon-telers worden niet beloond. Concreet gaat het er als volgt aan toe : Nederlanders starten een champignonbedrijf in Polen, met staatssteun, versassen hun goedkoop geproduceerde en nauwelijks gecontroleerde producten naar een Belgische vennootschap, waardoor ze een Belgische verpakking en etikettering krijgen. Zo verschijnen ze op onze markt.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de crisis in de champignonsector ? Is er reeds overleg geweest met de sector ? Kunnen er samen met de federale instanties initiatieven worden ontwikkeld wat betreft de gelijkberechtiging van de Europees geproduceerde en ingevoerde producten ? Ziet u nog andere mogelijkheden ter ondersteuning en promotie van de Vlaamse champignonbedrijven ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, hoewel Polen nog geen feitelijk lid is van de EU, hoeft het dankzij wederzijdse landbouwconcessies sinds 2001 niet langer invoerrechten te betalen in EU-landen. De huidige productie van champignons bedraagt er 100.000 ton, terwijl België 45.000 ton produceert. Ruim een kwart van de Poolse productie wordt geëxporteerd naar de EU. Polen is mogelijk op weg om binnen afzienbare tijd uit te groeien tot de eerste champignonproducent binnen Europa. Deze opwaartse beweging wordt intens begeleid door veel wetenschappelijke instituten en wetenschappers.

De Poolse champignons zijn gemiddeld 20 percent goedkoper dan de Europese champignons. De hoofdoorzaak van dit prijsverschil is de arbeidskost. Zowat de helft van de productiekosten van de champignons wordt bepaald door de plukkosten. De pluk gebeurt vooralsnog volledig manueel vanwege de kwetsbaarheid van het product. De Poolse champignons zijn van kwaliteit evenwaardig en

moeten voldoen aan de Europese handelsnormen en tevens in toenemende mate aan de Eurep-Gap-certificatie, opgelegd door de warenhuizen.

De milieureglementering is vooralsnog soepeler, doch met de nakende toetreding tot de EU, zullen ook de Poolse telers moeten produceren volgens de scherpere Europese milieuregels. Niettemin blijven de Polen op dit gebied van een zeker concurrentievoordeel genieten, omdat onze regionale milieureglementering verder gaat dan de Europese.

De Vlaamse telers zijn zich bewust van hun nadelige concurrentiepositie ten aanzien van Polen. Zo oriënteerde de VOC, de telersvereniging voor champignontelers, haar Europees subsidieprogramma om bijkomend onderzoek naar oogstautomatisering te financieren. Voorts trachten ze hun afzet te verruimen naar industriële afnemers.

Het voorgaande geeft weer dat ik de problematiek van Polen en de ontwikkeling daar onderken en dat ook de champignonsector er bewust van is en er een antwoord op probeert te geven. Mijn diensten hebben regelmatige contacten met de VOC, de Reo-Veiling van Roeselare en de vakgroepen van de Boerenbond over deze problematiek.

Op basis van de handelsnormen is de vermelding van het land van oorsprong verplicht, ook als de goederen in België omgepakt worden. Van de malafide praktijken door Nederlandse telers die uitgeweken zijn naar Polen, is mij tot op heden weinig bekend. Mevrouw Gardeyn, indien u over concrete aanwijzingen beschikt, wil ik u verzoeken om deze aan mijn diensten over te maken.

De controlediensten van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, het FAVV, werden op de hoogte gebracht van deze vermeende praktijken. Wat 2002 betreft, werden geen onregelmatigheden opgemerkt betreffende de etikettering. Tevens werden er 18 monsters genomen ter controle van residu's van pesticiden. Geen enkel ervan overschreed de maximale limieten.

Momenteel kunnen landbouwbedrijven met meer dan 10 personeelsleden geen aanspraak maken op investeringssteun via het VLIF. Hierdoor vallen de zeer arbeidsintensieve sectoren, zoals de champignonteelt, regelmatig uit de boot. Ik zal nagaan of deze beperking in de toekomst moet worden aangepast. Wanneer het onderzoek naar automatisering via oogstmachines zijn vruchten afwerpt, is het immers van belang de toepassing ervan te ondersteunen door middel van gunstige investeringskredieten.

Sannen

De voorstellen van sector en vakbonden naar aanleiding van de nieuwe CAO in de champignonsector moeten nog naar de Vlaamse regering. Deze voorstellen zullen de sector in ieder geval ten goede komen. Bepaalde deelsectoren van de tuinbouwsector genieten van een verlaagde RSZ-regeling. Nochtans is momenteel de champignonteelt uitgesloten van deze versoepeling. Wellicht kan deze problematiek aangekaart worden bij de federale instanties en het paritair comité 145.

Het valt te betreuren dat omtrent seizoensarbeid geen Europese regelgeving tot stand komt, wat leidt tot concurrentievervalsing in verschillende EU-lidstaten.

Dankzij de Europese financiering via de Gemeenschappelijk Marktordening voor Groenten en Fruit, kan elke erkende telersvereniging tot maximaal 4,1 percent van haar omzet financiële Europese steun krijgen voor de programmering van de productie, commerciële structuur, kwaliteit, onderzoek, telersbegeleiding, promotie of milieuvriendelijke teelttechnieken.

Op het vlak van de promotie is voor de herkenbaarheid van het Vlaams tuinbouwproduct het label 'Flandria' door VLAM geïntroduceerd. Ook champignons van eigen bodem kunnen onder dit label op de markt worden gebracht.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de minister, uit uw uitgebreid antwoord blijkt dat u de hiaten in de champignonsector kent.

Ik ken een aantal adressen van malafide telers, maar ik wil geen 'verklikkerkip' spelen. Ik zal nog eens praten met die bedrijven. Ik vind dat, wanneer Polen tot de EU zal behoren, we met gelijke wetten moeten kunnen werken om de concurrentie te verminderen. De witloofteelt heeft ook al zoveel concurrentie. Men stelt vast dat er voor slechts één op vier landbouwbedrijven een opvolger is. Ik heb een grote bekommernis voor de toekomst van onze landbouwers. Ik stel echter vast dat u inspanningen levert en ik dank u daarvoor.

Minister Ludo Sannen : Ik deel uw bekommernis, maar wil duidelijk stellen dat men hier niet kan spreken van een oneerlijke concurrentie maar van een concurrentieprobleem : omdat de loonlasten lager liggen en er geen automatisering is bij het oogsten van de champignons en er een beperkte bijkomende milieureglementering bestaat. De Europese milieuwetgeving zal ook in Polen van toepassing zijn. Daardoor zal mogelijk concurrentievoordeel worden uitgeschakeld.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.34 uur.*
